

L'ACCC és membre de: World Federation of Science Journalists

European Union of Science Journalists' Associations

Federació d'Organitzacions Catalanes
Internacionalment Reconegudes

Confederación de Sociedades Científicas de España

Xarxa d'Unitats de Cultura Científica i Innovació

EUSJA

Comencen els preparatius de la Setmana de la Ciència 2013

La Fundació té disponible un web on les entitats participants poden registrar les activitats que programin

Del 15 al 24 de novembre tindrà lloc a Catalunya la 18a Setmana de la Ciència, una iniciativa impulsada per la Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació, amb el suport de l'ACCC entre d'altres entitats, amb l'objectiu d'apropar la ciència i la tecnologia a la ciutadania.

Tot i que totes les activitats relacionades amb la ciència poden encaixar dins la Setmana de la Ciència, les principals temàtiques de l'edició d'enguany seran l'estadística (Any Internacional de l'Estadística), l'aigua (Any Internacional de la Cooperació en l'Esfera de l'Aigua) i, finalment, la figura del físic Albert Einstein, amb motiu del 90è aniversari de la seva visita a Catalunya. Les entitats que vulguin participar a la Setmana de la Ciència han de registrar-se al web de l'organització (<http://bit.ly/16UjfxK>) per poder completar el seu perfil i inscriure-hi les activitats gratuïtes que vulguin programar. Per a més informació: <http://bit.ly/12fUNBC> tel. 932687700 /correu-e: setci@fundaciorecerca.cat

oficial de la nova edició de la Setmana de la Ciència. El certamen, que és obert a tothom, premiarà el cartell guanyador amb 1.000 euros. El termini per presentar una obra al certamen acaba el proper 15 de juliol. Per a més informació, consulteu les bases del concurs a l'adreça web <http://bit.ly/11qVCL0>

Primera trobada del Grup d'Emprenedoria de l'ACCC

La propera trobada se celebrarà el 9 de juliol

A. Mauricio i R. Permy (ACCC). Una dotzena d'emprenedors de l'àmbit de la comunicació i divulgació científiques van tenir una cita el passat 28 de maig a l'Espai Mandarin, al cor del barri barceloní de Gràcia, per compartir els seus coneixements, experiències i projectes com a professionals de perfil emprenedor, cercant de «trobar solucions a problemes comuns», tal com va apuntar Raül Toran, vicepresident de l'Associació Catalana de Comunicació Científica (ACCC). L'acte va ser organitzat per Nahia Barberia, sòcia de l'ACCC, i Pau Senra, soci i membre de la Junta de l'ACCC.

En una breu exposició inicial, Irene Lapuente, sòcia de l'ACCC i responsable de l'Espai Mandarin, va dibuixar la història del centre i les activitats que ofereix. L'escenari de la primera trobada d'aquest incipient grup d'emprenedors i emprenedores és fruit d'un projecte empresarial que ha passat per diferents etapes i reptes, des de la seva creació el 2010 (sense espai físic), fins al setembre de 2012, quan va obrir portes el local situat al número 12 del carrer Montseny.

Durant la trobada, els participants van poder conèixer diferents visions del món de l'emprenedoria. Els assistents van abordar temàtiques que afecten els projectes empresarials emergents, des de les dificultats d'autofinançament quan l'accés a crèdits és cada cop més limitat, a la situació dels becaris o les diferents dimensions que cada negoci ha d'assolir segons les circumstàncies de cada cas.

Concurs de cartells

La Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació ha convocat un concurs per triar el cartell

L'ACCC és membre de: World Federation of Science Journalists

European Union of Science Journalists' Associations

Federació d'Organitzacions Catalanes
Internacionalment Reconegudes

Confederación de Sociedades Científicas de España

Xarxa d'Unitats de Cultura Científica i Innovació

EUSJA

També es van abordar qüestions més operatives, com ara els pros i els contres de contractar un gestor o la cartera de serveis d'entitats (Barcelona Activa, etc) en un escenari marcat per la necessitat d'innovar. Tal va assenyalar Pau Senra, «els programes de finançament en l'àmbit científic estan dissenyats per a grans empreses, no per a les petites».

Imatge de la primera trobada (foto: Sofia Menezes-Cabral)

El 9 de juliol se celebra la propera trobada

Abans del comiat, els participants del grup es van citar per a una segona convocatòria que finalment tindrà lloc el 9 de juliol. Aquesta nova trobada tindrà lloc a les 18.00 a la Casa Orlandai (Carrer de Jaume Piquet, 23, Barcelona) adreçada a totes les persones de l'associació que en tinguin interès. En cas de voler assistir-hi cal enviar un correu electrònic a Nahia Barberia (nahia.barberia@formasnaturales.com), i a Pau Senra (pausetit@yahoo.es).

X(p)rimenta anuncia els seus guanyadors

Els premis es van lliurar en un acte el 28 de juny

L'última edició del concurs de vídeos científics fets a escoles, X(p)rimenta, ja té guanyadors. La gran qualitat i quantitat i qualitat dels vídeos participants a la iniciativa, impulsada per

l'ACCC amb la Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació, van dificultar les deliberacions del jurat, que finalment va concedir 25 guardons, en forma de 5 premis i de 20 mencions.

El premi en la categoria de Primària es va atorgar a l'experiment *Com podem mesurar la pluja?*, de l'Escola Pau Casals, de Viladecans. El premi a la categoria de Secundària va ser per a l'experiment *Llamps i trons*, de l'Escola Els Estanys, de Platja d'Aro. El guardó a la categoria de Batxillerat va correspondre a l'experiment *Smog fotoquímic*, basat en l'ús de monedes d'un cèntim, de l'Institut Puig Cargol de Calonge. El premi a l'escola que ha promogut la màxima participació dels seus alumnes en les diferents etapes educatives va ser atorgat a l'Escola Cooperativa El Puig d'Esparraguera. Finalment, el premi a l'escola que ha presentat els vídeos més originals va ser per a l'Institut Manuel Sales i Ferré d'Uldecona.

Fotografia de grup amb tots els premiats al concurs X(p)rimenta 2013 (foto: Recercat)

L'acte de lliurament dels premis i de les mencions va tenir lloc el 28 de juny, a la sala d'actes de l'Escola d'Enginyeria de Telecomunicació Aeroespacial (EETAC), al Campus de l'Escola Politècnica Superior de Castelldefels. X(p)rimenta 2013 és una iniciativa organitzada per l'Associació Catalana de Comunicació Científica i la Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació, amb el patrocini dels Vilars Rurals del grup SERHS, amb el suport del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, la Fundació "la Caixa", l'Escola de Telecomunicació i Aeronàutica de Castelldefels (Universitat Politècnica de Catalunya), el Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya i Physics. Més informació a: <http://bit.ly/142Lxn2>

L'ACCC és membre de: World Federation of Science Journalists

European Union of Science Journalists' Associations

Federació d'Organitzacions Catalanes
Internacionalment Reconegudes

Confederación de Sociedades Científicas de España

Xarxa d'Unitats de Cultura Científica i Innovació

EUSJA

Els misteris del color

Crònica de la conferència *Com s'anomena un color? Cultura i fisiologia en les categories lingüístiques*

A. Mauricio i R. Permy (ACCC). *El laboratori de Babel*, el nou cicle de divulgació científica organitzat per l'Ateneu Barcelonès amb el suport de l'Associació Catalana de Comunicació Científica, es va iniciar l'11 de juny amb la conferència *Com s'anomena un color? Cultura i fisiologia en les categories lingüístiques*, a càrrec d'Andrea Baronchelli, llicenciat en Física per la universitat romana de La Sapienza.

Baronchelli, ara a la Northeastern University de Boston, va brindar al públic de la Sala Oriol Bohigas de l'Ateneu una síntesi de les motivacions que el van portar a aquest camp, aclarint en primera instància les característiques del color com un objecte físic, però també com un objecte de descripció lingüística, que és el seu tema d'estudi.

En aquest sentit, va apuntar Michele Catanzaro, presentador de l'acte i ponent de la secció de ciència i tecnologia de l'Ateneu, que «el multilingüisme no és l'excepció, és la regla», posant com a exemple el nom oficial del Tribunal Suprem sud-africà, que apareix en les onze llengües del país.

Per això, afirma Baronchelli, «els noms dels colors no són trivials, i la seva representació té un significat específic». «Tot i que els éssers humans percebem els mateixos colors (l'espectre visible va des dels 400nm fins als 750nm de longitud d'ona), el gènere femení pot descriure un major nombre de tonalitats, diferint només la forma en què agrupem aquests colors, atès que no hi ha un sol groc», va explicar el ponent.

Aquestes formes d'unir els diferents matisos en grups responen a criteris tant socials, com culturals, o d'adequació a l'entorn físic. Així doncs, el conferenciant va introduir els assistents en la percepció d'aquests mateixos colors en territori japonès, on el blau i el verd pertanyen tradicionalment a la mateixa categoria de color,

coneguda amb la denominació d'Ao.

Aquestes agrupacions, va aprofundir Baronchelli, responen a una negociació cultural constant, ja que en el cas japonès, aquesta concepció es va transformar després de la introducció dels semàfors al final de la Segona Guerra Mundial, quan el verd es va denominar també com *Midori*. Això no impedeix que encara es puguin percebre aquests matisos ja que actualment al país asiàtic hi ha semàfors amb llums blaves en lloc de verdes.

Andrea Baronchelli a l'Ateneu (foto: ACCC)

La classe d'agrupacions de colors és particular de cada cultura, va assenyalar Baronchelli, que va reconèixer la tasca de Paul Kay i Terry Regier a l'hora d'estudiar aquests models, amb el disseny d'una plantilla de colors –el World Color Survey– on els participants de les proves enquadraven les categories considerades per cadascú.

Amb aquest sistema, els investigadors van descobrir que les categories de color varien entre dos i onze nivells segons els diferents pobles. Per exemple, en el cas dels Wobé a Costa d'Ivori, la gamma de colors es divideix només en dues tonalitats: una associada als colors càlids i una altra als freds.

Baronchelli també va descriure estudis posteriors, que fan ús de simulacions per ordinador per mostrar l'existència de patrons en la manera d'establir aquests conjunts de color, vinculant la cultura i la psicofisiologia, i subratllant que aquestes categories creades no són arbitràries. Al següent enllaç es pot veure un reportatge en vídeo de l'acte: <http://bit.ly/11zV2IX>

L'ACCC és membre de: World Federation of Science Journalists

European Union of Science Journalists' Associations

Federació d'Organitzacions Catalanes
Internacionalment Reconegudes

Confederación de Sociedades Científicas de España

Xarxa d'Unitats de Cultura Científica i Innovació

EUSJA

Torna «Beer for science» Barcelona

Nova trobada informal de comunicadors científics en un bar

Com ja va tenir lloc al febrer, un grup de comunicadors científics, i d'altres persones interessades en la ciència, coorganitzen una trobada informal en un bar de la capital catalana, amb el suport de l'ACCC, per compartir temes que els interessin. El bar Raval, que es troba al carrer Doctor Dou 19, acollirà una nova edició de *Beer for science* Barcelona adreçada a tots els interessats en la comunicació científica. No cal inscripció prèvia. La trobada serà el 3 de juliol a les 19 hores. Les persones interessades també podran comentar la trobada a través del Twitter amb l'etiqueta #bfsbcn.

Imatge de la passada edició (foto: ACCC)

En el següent enllaç podeu llegir una crònica de la passada edició: <http://bit.ly/Zf6WLJ>

Les trobades «Beer for science» també tenen lloc a Madrid, entre d'altres, i són recollides en un blog: <http://bit.ly/kh4d133>

Nous cursos al Col·legi de Periodistes de Catalunya

Amb descompte per als membres de l'ACCC

El Centre de Formació i Desenvolupament del Col·legi de Periodistes de Catalunya ha engegat

nous cursos i els socis i sòcies de l'ACCC hi tenen un descompte del 12,5%.

Col·legi de Periodistes
de Catalunya

Els nous cursos són: *Noves narratives per a web, mòbils i tauletes* i *Cerques avançades i xarxes socials per a periodistes*. Més informació a: <http://bit.ly/14JzZaL>

El Col·legi recorda que les places són limitades.

L'ACCC suma una empresa biotecnològica a les seves entitats col·laboradores

Futureco Bioscience col·laborarà amb l'ACCC per comunicar la importància de l'R+D+i en solucions agrobiotecnològiques amb mínim impacte ambiental

El maig últim, l'empresa agrobiotecnològica espanyola Futureco Bioscience va decidir fer-se entitat col·laboradora de l'ACCC per establir sinergies, coorganitzar esdeveniments i campanyes de difusió i divulgació de la ciència, així com disposar del suport constant i l'assessoria en matèria de divulgació i comunicació de la ciència de l'associació. L'empresa, amb seu a Barcelona, està centrada en la investigació, desenvolupament, fabricació i comercialització global d'eines eficaces per a la protecció i la nutrició dels cultius agrícoles amb productes respectuosos per al medi ambient. Rafael Juncosa, director executiu de l'empresa, va indicar que «la inversió en R+D+i és fonamental per

L'ACCC és membre de: World Federation of Science Journalists

European Union of Science Journalists' Associations

Federació d'Organitzacions Catalanes
Internacionalment Reconegudes

Confederación de Sociedades Científicas de España

Xarxa d'Unitats de Cultura Científica i Innovació

EUSJA

al desenvolupament i la generació de riquesa, com ho és difondre els resultats i la seva rellevància perquè la societat compregui com aquesta inversió reverteix positivament no només en les seves vides, sinó en la societat en el seu conjunt i en el medi ambient que cohabitarem».

Des de l'abril, a l'organigrama de Futureco Bioscience hi ha un departament de comunicació, des del qual es pretén no només difondre l'activitat de l'empresa sinó també emprendre projectes de responsabilitat social corporativa i mediambiental, compromesos amb la societat. L'empresa indica que aquest compromís «es materialitza amb la implementació de projectes de millora de la percepció social i de l'educació en biotecnologia respectuosa amb el medi ambient, com el desenvolupament d'agents de control biològic de plagues agrícoles o bioestimulants per millorar la qualitat i salut dels cultius».

Resum de la llista de correu

Els temes més comentats al juny

Un dels primers temes més comentats durant el juny va ser una nota de premsa titulada *Un 20 per cent de tots els tumors està provocat directament pel consum de tabac*. Un dels llistaires va comentar que arran de la nota alguns mitjans estaven afirmant que «l'estudi diu que 'el tabac causa el 20% dels càncers', donant per suposat que càncer i tumor és el mateix». Un dels responsables de la nota va respondre que «l'estudi es refereix a tots tipus de càncer, per tant està bé el que diuen els mitjans» i va afegir que havien comprovat que «els periodistes entenen que, quan parlem de tumors,

ens referim a tota mena de càncer». Una altra persona va mostrar el seu desacord amb generar possible confusió entre els termes càncer i tumor: «Una característica del periodisme hauria de ser el rigor, i parlar de la leucèmia com d'un tumor no em sembla que sigui ser rigorós. Com tampoc ho és fer servir de manera genèrica 'tumor' i 'càncer' com si fossin sinònims. Això, a més, crea confusió en la població no experta, que davant del diagnòstic d'un tumor, pot pensar que allò que té és un càncer». A més va afegir la necessitat de rigor per part dels propis centres que redacten les notes per evitar malentesos. La persona que va compartir la nota a la llista va voler aclarir aquesta confusió i va indicar que segons li havien informat especialistes «sovint s'utilitza el concepte de tumors líquids per referir-se a leucèmies, mielomes i limfomes. Per tant, 'tumors' sí que es podria utilitzar com a sinònims de 'càncers'».

Arran de la preparació d'un reportatge sobre mecanografia a televisió per explicar, entre altres qüestions, l'origen del sistema QWERTY, algú va apuntar que aquest sistema pensat per a màquines d'escriure, potser ja no tenia massa sentit a l'era dels ordinadors. Hi ha qui va apuntar que gairebé havia substituït part de l'ús del teclat per una aplicació de predicció textual. A través de la llista vam saber que en cas del francès, entre altres llengües, es fa servir el teclat AZERTY. L'optimització de la posició de les lletres en segons quin teclat, per facilitar l'escriptura en determinades llengües –com ara l'anglès amb el QWERTY–, va fer reflexionar a un participant sobre el català: «quina aparença tindria un teclat optimitzat similarment per al català?».

«Plagiar no es citar. Al autor plagiat no le interesa que le plagien, solo beneficia al plagador. Si tu idea era citar, pero en realidad plagias, aunque no seas consciente de ello, también plagias y, repito, no beneficias al autor aunque fuera también tu objetivo. Y esto es así en cualquier medio, también en Internet». Aquesta reflexió la va compartir el seu autor a partir d'una entrada publicada al seu blog per denunciar la prima línia vermella que separa el fet de citar i el de plagiar textos. Algú va reafirmar aquesta teoria amb els seus propis textos: «En más de una

L'ACCC és membre de: World Federation of Science Journalists

European Union of Science Journalists' Associations

Federació d'Organitzacions Catalanes
Internacionalment Reconegudes

Confederación de Sociedades Científicas de España

Xarxa d'Unitats de Cultura Científica i Innovació

EUSJA

ocasió, buscando algún texto de mi blog mediante Google, he ido a parar a algún web donde estaba mi texto, pero sin que se indicase la procedencia». Un altre participant va incidir en el fet que potser a vegades no es tracta de plagiar sinó de la necessitat de citar la font original.

Una tècnica quirúrgica o un anunci comercial? Algun *llistaire* es va queixar de la presència d'una nota de premsa a la llista que anunciava una tècnica quirúrgica d'una clínica i va mostrar el seu desacord amb la publicació d'informacions més publicitàries que informatives. Alguns altres participants hi van estar d'acord.

La publicació d'un nou lliurament de la sèrie *Els gèneres de la literatura científica* al número 77 de la revista *Mètode* va ser motiu de felicitacions per part d'alguns dels participants. Algú va apuntar que el text li va evocar «els contes policíacs de ciència ficció i de ciència d'Asimov, que vaig llegir fa quaranta anys».

Arran de la nota *La Farga i la UVic inauguren un nou mòdul antimicrobià al Museu del Coure* alguns *llistaire*s van apuntar que allà s'indicava com a novetat que el coure té propietats antimicrobianes quan aquest fet és conegut des de fa temps per estudis realitzats en diferents països.

Una de les notícies polèmiques de l'actualitat també va ser-hi present. L'afirmació, per part d'un membre del Partit Popular valencià, que la llengua que es parla al País Valencià —o Comunitat Valenciana, per al seu Govern— té origen prehistòric va fer saltar les alarmes dels participants. Algú directament afirmava que semblava el Dia dels Innocents i un altre va aclarir que l'Acadèmia Valenciana de la Llengua es desmarcava d'aquesta afirmació.

Aigua de mar 'miraculosa'. Aquest ha estat un dels temes més comentats durant el juny. Un participant ha compartit una entrada d'un blog on es defensen els avantatges de beure aquest tipus d'aigua i la teoria que els laboratoris no volen que la població en begui. Aquest tipus de publicació ha fet saltar les alarmes d'alguns membres de la llista, que troben perillós que es divulguin aquests tipus d'informacions que no compten amb cap estudi científic que les avaluï. A més, alguna de les persones

participants han recordat que el programa de TV3 *Thalassa* va dedicar una de les seves emissions a aquest tema i ja va suscitar crítiques en aquesta llista.

Durant el juny els *llistaire*s es van queixar que rebien un correu no desitjat cada cop que enviaven un missatge a la llista. Els responsables de la llista han estat treballant per intentar solucionar-ho tan aviat sigui possible.

Al llarg d'aquest mes s'han enviat a la llista 264 correus electrònics.

El raconet de la llengua

La nova terminologia dels gestos tàctils

Voleu col·laborar a fixar les denominacions catalanes dels gestos tàctils que es fan servir habitualment en tauletes i telèfons intel·ligents? *Tap*, *drag*, *scroll* o *pinch* són alguns dels termes originals anglesos que encara no tenen el terme corresponent en català. El TERMCAT demana la col·laboració de les persones que usen aquestes tecnologies, que poden participar en una enquesta que permet triar una d'entre diverses alternatives o bé proposar-ne una altra en l'espai corresponent. En l'enllaç <http://svy.mk/11P2MWg> trobareu l'enquesta, a la qual es pot respondre fins al 17 de juliol d'enguany. Posteriorment, el TERMCAT publicarà un comentari sobre els resultats obtinguts.

Mercè Piqueras

Benvinguda a l'ACCC

Noves sòcies

A les Junta de l'ACCC celebrada durant juny es va aprovar que Vanessa San José i Anna San Martín siguin sòcies de l'ACCC.

Si encara no ets soci, informa't al nostre web: <http://bit.ly/lw9KqH>

L'ACCC és membre de: World Federation of Science Journalists

European Union of Science Journalists' Associations

Federació d'Organitzacions Catalanes
Internacionalment Reconegudes

Confederación de Sociedades Científicas de España

Xarxa d'Unitats de Cultura Científica i Innovació

EUSJA

L'ACCC a Internet

Segueix-nos a:

Web: accc.cat

Twitter: twitter.com/ACCC

Facebook: facebook.com/ACCCcientifica

Flickr: flickr.com/photos/accc/

LinkedIn (empresa i grup):

linkd.in/ceddtJ

linkd.in/aaisv4

Vimeo: vimeo.com/accc

Entitats col·laboradores de l'ACCC

